

**UCHWAŁA NR XXXIV/268/2005
RADY GMINY PSARY
z dnia 16 czerwca 2005 roku**

w sprawie : wyrażenia poparcia dla uchwały Rady Miejskiej w Kluczborku
w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami)

Rada Gminy Psary
uchwała :

§ 1

Wyrazić poparcie dla uchwały Nr XXXVII/416/05 Rady Miejskiej w Kluczborku z dnia 27.04.2005 r. w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego o stwierdzenie niezgodności art. 7 ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 281, poz. 2781) w zakresie, w którym ustala dzień 1 stycznia 2005 r. jako datę wejścia w życie art. 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. w zakresie, w jakim nakłada na organy samorządu gminnego nowe zadania publiczne w art. 90f, art. 90m, art. 90o ust. 4 – 6, art. 90p ust. 1 oraz art. 90s ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami) z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 783, sprost. Dz. U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319) ze względu na brak odpowiedniego *vacatio legis*.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Psary

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY

mgr Teresa Sadłoń

Uzasadnienie

1. Zgromadzenie Związku Gmin Śląska Opolskiego podjęło w dniu 19.04.2005r. stanowisko, w którym protestuje przeciwko trybowi wprowadzenia w życie od dnia 1 stycznia 2005r. poważnych zmian w ustawie o systemie oświaty powodujących nałożenie na samorządy gminne nowych zadań z zakresu pomocy materialnej dla uczniów. Zmiany te zostały wprowadzone ustawą z dnia 16 grudnia 2004 roku o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 281, poz. 2781).
2. Potrzeba nowelizacji ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.) wynikała z wyroku Trybunału Konstytucyjnego (sygn. akt. K. 50/02, Dz. U. z 2004 r. Nr 109, poz. 1161), ale zakres wprowadzonych zmian był znacznie szerszy. Trybunał Konstytucyjny wydał wyrok w tej sprawie w dniu 26 kwietnia 2004 r. Nowelizacja ustawy została uchwalona dopiero w dniu 16 grudnia 2004 r. i ogłoszona w Dzienniku Ustaw z dnia 29 grudnia 2004 r.
3. Nowelizacja ustawy nałożyła na samorządy gminne istotne nowe zadania z zakresu pomocy materialnej dla uczniów. Wymagała od samorządów gminnych dodatkowych nakładów finansowych i wysiłku organizacyjnego. Ogłoszenie ustawy nastąpiło po zakończeniu prac nad projektami uchwał budżetowych w większości gmin.
4. Ze względu na zbyt krótki czas przerwy pomiędzy dniem ogłoszenia ustawy a terminem jej wejścia w życie (tzn. ze względu na brak odpowiedniej *vacatio legis*) należy uznać, że niezgodny z art. 2 Konstytucji RP jest art. 7 ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. Nr 281, poz. 2781) w zakresie, w którym ustala dzień 1 stycznia 2005 r. jako datę wejścia w życie art. 1 powołanej wyżej ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. w zakresie, w jakim nakłada na organy samorządu gminnego nowe zadania publiczne w art. 90f, art. 90m, art. 90n ust. 4 – 6, art. 90p ust. 1 oraz art. 90s ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.
5. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, Nr 78 poz. 483) w art. 2 stwierdza, że „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej”. Zgodnie z art. 138 pkt. 1 Konstytucji RP Trybunał Konstytucyjny orzeka w sprawach zgodności ustaw i umów międzynarodowych z Konstytucją.
6. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do swojego wyroku z dnia 5 stycznia 1999 r. dotyczącego przepisów prawa podatkowego (sygn. akt. K.27/98) podkreślił istnienie „...po stronie ustawodawcy obowiązku szanowania proceduralnych aspektów zasady demokratycznego państwa prawnego, a w szczególności szanowania zasad *przymiarowej legislacji*. Zasady te – stanowiące przejaw ogólnej zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przezeń prawa – wyrażają się m.in. obowiązkiem ustawodawcy do ustanawiania „odpowiedniej” *vacatio legis* oraz do należytego formułowania przepisów przejściowych. [...]” (OTK ZU Nr 1123/99 str. 7).
7. W uzasadnieniu do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 3 grudnia 1996 r. dotyczącym prawa lokalowego (sygn. akt. K.25/95) stwierdzono: „Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie podkreślał w swoich orzeczeniach, że w demokratycznym państwie prawnym stanowienie i stosowanie prawa nie może być „pułapką” dla obywatela: że obywatel powinien mieć możliwość układania swoich spraw w zaufaniu, iż nie naraża się na niekorzystne skutki prawne swoich decyzji i działań niemożliwe do przewidzenia w chwili podejmowania tych decyzji i działań. [...]” (OTK ZU Nr 6/1996, s. 501).
8. W sentencji wyroku z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącym prawa podatkowego (sygn. akt K. 48/04) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że kwestionowany przepis ustawy uchwalonej z dniem 18 listopada 2004 r. „...jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ze względu na brak odpowiedniej *vacatio legis*” (Dz. U. z 2005 r., Nr 50, poz. 262).
9. Uzasadniony jest pogląd, że zacytowane wyżej wyroki, wyznaczające linię orzeczniczą Trybunału Konstytucyjnego, odnoszą się również do ustaw, które nakładają na samorządy gminne nowe zadania, a także do ustaw, które zmieniają sposób finansowania zadań gmin. Zgodnie z definicją wspólnoty samorządowej, zawartą w art. 16 Konstytucji RP, ogół mieszkańców gminy stanowi z mocy prawa gminną wspólnotę samorządową. Tak zdefiniowany samorząd wykonuje w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność przysługującą mu w ramach ustaw część zadań publicznych. I w tym przypadku, w odniesieniu do samorządowej wspólnoty obywateli, należy również przestrzegać zasad „przymiarowej legislacji”, o które upomina się Trybunał Konstytucyjny.
10. Wobec powyższego – istnieją przesłanki do wykazania przed Trybunałem Konstytucyjnym niezgodności z art. 2 Konstytucji RP art.7 ustawy z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany ustawy o systemie oświaty oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych w zakresie wymienionym w § 1 projektu uchwały. Rada Miejska w Kluczborku podjęła w dniu 27.04.2005r. uchwałę nr XXXVII/416/05 w sprawie wystąpienia z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego. Uprawnienie Rady Miejskiej w Kluczborku, będącej organem stanowiącym jednostki samorządu terytorialnego, do wystąpienia w tej sprawie z wnioskiem do Trybunału Konstytucyjnego wynika z art. 191 ust. 1 pkt. 3 Konstytucji RP.

11. Wniosek Rady Miejskiej w Kluczborku do Trybunału Konstytucyjnego w przedmiotowej sprawie nie podważa zasadności systemu pomocy materialnej dla uczniów, lecz wykazuje, że tryb nałożenia na gminy nowych zadań w tym zakresie jest niewłaściwy i powinien zostać zmieniony. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego wpłynie na postępowanie Parlamentu i Rządu.
12. Skierowanie przez Radę Miejską w Kluczborku wniosku do Trybunału Konstytucyjnego leży w interesie wszystkich samorządów gminnych. Aby nie opóźniać terminu rozpatrzenia tego wniosku, samorządy gminne nie powinny kierować w tej sprawie kolejnych wniosków do Trybunału Konstytucyjnego. Istnieje natomiast potrzeba poparcia przez pozostałe samorządy gminne uchwały Rady Miejskiej w Kluczborku, co zwiększy szanse wniosku w Trybunale Konstytucyjnym.